





















dünyadaki, hac gâmleri boyunca ibadetin amacını göz önünde bulunduran bir ruh hali ve manevi atmosfer içinde olmak nemlidir. Bu yüzden Hac menâsikinin icrasında, kişinin kendisini tehlikeye atarcasına tedbirsiz davranması ve bu arada diğer münferat rahatsız etmesi, elde edilecek sevaba mani olabileceği gibi, fazladan gânah kazanmaya da vesile olabilir. Ayrıca, o beldelede imenin faziletli olduğu gibi yanlış bir anlayışa kapılarak, bu ibadeti yerine getiremeyecek derecede yaşlı ve hasta olanların, bile bile hacca giderek hem kendilerini, hem de kendileriyle ilgilenenleri sıkıntıya sokmalarının o kişilere vebal yüklemeyeceği söylenemez. Hac ibadetinin hikmetlerinden birisi de, eşitli uluslara mensup Müslimanların bir araya gelerek buluşmaları, birtakım sosyal ve kültürel farklılıklara rağmen İslam kardeşliğinin kucaklayıcı atmosferinde tanışıp kaynaşmalarıdır. Gerçekten de, dünyada Müslimanların yaşadığı hemen her ülkeden az veya çok katılımın olduğu bu ibadet, Allah'ın iradesinden başka hiçbir şeyin bir araya getiremeyeceği çok zengin bir ırk, renk ve kültürel mozayicini oluşturmaktadır. Allah'ın kulları ve birbirlerinin din kardeşleri olarak tek amaçla, etrafında toplanan insanların oluşturduğu bu mozayicinin mekanı olan hac, Kur'an'da "teker" olarak isimlendirdiği tanışıp bilişmenin sağlanabileceği en güzel platformdur. Bu platform genelde, Müslimanların bilgi ve görüşlerini tazeledikleri, bazen de kendi yerel Müslimanlıklarının dar çerçevesinde edindikleri birtakım yanlış düşünce ve tasavvurları tashih ettikleri bir zemin olmaktadır. Bunun en güzel örneği, Amerikalı zenci Müslimanların liderlerinden Malcolm X'in, zenci ırkının üstünlüğüne dayalı İslam anlayışının yanlışlığını hac revini eda ederken fark etmesi ve bu görüşünden tamamen vazgeçmesidir. Dolayısıyla Hac, dünyanın neresinde yaşarlarsa yaşasınlar bütün Müslimanların aynı değerlere sahip oldukları ve bu değerlerin kendileri için ortak bir zemin oluşturduğu gerçeğini ortaya koymaktadır. Hac revini yerine getiren münferatlar ülkelerine döndükten sonra, orada kazandıkları tecrübeyle, birtakım fikirler ve mezhepler, ihtilaflara daha hoşgörülü yaklaşabilmekte, Hz. Peygamberin müjdesinden hareketle, "anasından doğmuş gibi günahlarından temizlendikleri" inancıyla da, sosyal hayatlarında daha zenli ve dikkatli davranmaktadırlar. Sonuç olarak Hac, İslam Dininin temel ibadetlerinden biri olmasının yanı sıra, bireysel ve toplumsal planda insana kazandırdığı olumlu nitelik ve değerlerle ayrı bir nemli haizdir. Bu nemnin farkında olan dünya Müslimanları ve özellikle Müsliman halkımız asırlardan beri Hac ibadetine ve onu yerine getiren kimselere ayrı bir değer atfetmişler, hacı olmanın onur ve sorumluluğunu, hayat boyu taşınması gereken bir meziyet olarak kabul etmişlerdir.

[1] Bu bölümün Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi Prof. Dr. İsmail Hakkı Ünal tarafından hazırlanmıştır. [2] Geniş bilgi için bk., Ömer Faruk Harman, "Hac" Maddesi, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, 14 / 382-386. İstanbul-1996. [3] Bakara, 2/127. [4] Buhârî, İman, 1 I, 8; Müslîm, İman, 19-22. I, 45. [5] Müslîm, Hac, 412. I, 975. [6] İbrahim Sarıçam, Hz. Muhammed ve Evrensel Mesajı, s.386-388. Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara - 2003. [7] Umre, belirli bir zamana bağlı olmaksızın ihrama girerek Kabe'yi tavaf etmek, Saf ile Merve arasında sa'y yapmak ve tıraş olup ihramdan çıkmaktır.

[8] Haccın uygulanışı konusunda geniş bilgi için bk., Salim Özlü, "Hac" maddesi, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, 14 / 394-396; İrfan Yılmaz, Hac Rehberi, Ankara-1981. bk. T.D.V. İlmihal, İstanbul, 1999 [9] Buhârî, Hac, 4. II, 141. [10] Müslim, Hac, 437;.. [11] Buhârî, Hac, 4;.. [12] Bakara, 2/158, Hac, 22/32,36. [13] bk. Bakara, 2/158, 196-200; İmran, 3/96-97; Mâide, 5/2, 95-96; Hac, 22/26-29, 33-34.

[İslam ve Hayat, Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)